

Golyó Rákosi Máttyás szemébe – az iváni gépállomáson 1951-ben ^[1]

„Előadni kívánom, hogy folyó hó 10-e táján a gépállomás konyhájában a délelőtti órákban bejött a konyhára Veszéless Ottó gépállomási alkalmazott (raktáros), akinél egy léggpuska volt, és azt mondta, olyan célzó kedvem van, és a puskát a konyha falán elhelyezett Rákosi képre fogta, és azt mondta, hogy kilövöm ennek a vén zsidónak a szemét, és erre a puskáját elsütötte, ami a képen Rákosi elvtárs szemét ki is szakította.”

Bevezetés

Különös dolgok zajlottak a Győr-Moson-Sopron megyei Ivánon 1951 májusának derekán. Az akkor közigazgatásilag kapuvári járáshoz tartozó település állami gazdaságának gépállomásán a „demokratikus rend felforgatására alkalmas” események történtek. A pártnak a mezőgazdaság szocialista átszervezéséért folytatott küzdelmében az előretolt bástya szerepét betöltő gépállomások egyikén Veszéless Ottó raktáros közel sem e „küzdelemhez” illő komolyságról tett tanúbizonyságot munkavégzése közepette: léggpuskájával az udvaron található hársfák lombjain megülő verebre lövöldözött. Tette mindezt, mielőtt a gépállomás üzemi konyhájára belépett. Mert miután a konyhára betért, a helyzet folyamatosan súlyosbodott. Azt ugyan az események kiderítésére elrendelt büntetőeljárásnak sem sikerült megnyugtatóan kiderítenie, hogy pontosan mi és hogyan történt, de kétségtelen tény, hogy Veszéless Ottó léggpuskájából egy golyó Rákosi Máttyás jobb szemgolyójába fúródott. Pontosítunk: az üzemi konyha falán függő Rákosi-arckép jobb szemébe.

[Képgaléria megtekintése](#) ^[2]

Hogy miként történt Rákosi elvtárs jobb szemének kilövése, arra két verzióval rendelkezünk. Tulajdonképp a büntetőeljárás is e két változat mérlegelésének jegyében zajlott. A konyhában tartózkodó két tanú vallomása szerint, Veszéless Ottó, miután már léggpuskájával az udvaron a verebekkel bemelegített, „olyan célzó kedvem van” kijelentéssel lépett a konyhába. Majd ott előbb Rákosi Máttyást szidalmazta - Horgany Teréz szerint Rákosi zsidó származására is utalást téve: „*Megállj te vén zsidó, kilövöm a szemedet!*”, majd célba vette annak falon függő képét. E verziónál is meghökkenőbb a vádlott Veszéless állítása, miszerint ő nem akart Rákosi elvtársra löni, és ennek megfelelően nem is célozott rá, a puszka véletlenül sült el. Az már a sors szerencsétlen összjátéka, hogy az így módon elszabadult golyó épp Rákosi Máttyás jobb szemét találta telibe. Veszéless vallomásának első változata szerint e balfogásra akkor került sor, amikor a konyhában puskájával játszva, annak ravaszát addig csettegett, míg az elsült. Későbbi vallomásai szerint mindegyre úgy került sor, hogy a verebre lövöldözve egy golyó bennszorult a puszka csövében. A konyhában már ezt próbálta kipiszkálni, mikor a fegyver véletlenül elsült. Veszéless a járásbírósi tárgyaláson a következőt vallotta: „*Meghúzva a ravaszt, a puszka elsült, s egészen véletlenül, s mindenféle célzás nélkül, a falon függő Rákosi Máttyás arcképébe löttem, pontosan a szemébe.*”

A cseh új hullám filmjeiben, mindenekelőtt Jiri Menzel alkotásainak fura, kissé abszurd, de ugyanakkor felettébb bájos és kedélyes világában történnek hasonlók. De mivel az előbb leírtak nem Ottik, ill. Pepin sógor békebeli „kispolgári” világában estek meg, hanem hazánkban, a Rákosi korszak legkeményebb éveiben, nem csodálkozhatunk azon, hogy Veszéless Ottó ellen izgatás büntette miatt büntetőeljárás indítottak. Bár igazából drákói szigorúságú büntetés eshetősége nem állott fenn, az iváni gépállomás konyhájában történtek az ott jelenlévő mindhárom személy, Veszéless Ottó, Horgany Teréz és Babi Mária életét megváltoztatták.

Maga, a büntetőeljárás két szakaszra bontható, méghozzá nemcsak eljárásjogi megfontolásokból - ti. elsőfokú eljárásra, ill. fellebbeviteli, azaz másodfokú eljárásra -, hanem az első, ill. másodfokon született ellentétes ítélet miatt is. Az utóbbi határozatot az időközben felmerült újabb adatok is magyarázzák, amelyek egész más megvilágításba helyezték a tényállást. Ugyanis, míg az első fokon eljáró járásbíró Horgany Teréz és Babi Mária tanúvallomásaira alapozva - azok nyilvánvaló (ön)ellentmondásai ellenére - hozta meg Veszéless bűnösségét kimondó ítéletét, a másodfokon eljáró Megyei Bíróság előtt Horgany és Babi tanúk megbízhatósága, hitelessége teljesen megkérdőjeleződött. De hogy a két bíróság nem csak a tényállást ítélte meg ellentétesen, hanem homlokegyenest más jelentést tulajdonított az ítélethez, azaz a vádlott társadalmi háttérének, előéletének, arra utal, hogy magával az esettel, ill. a perbeli vádvalóval kapcsolatban hozzáállás is gyökeresen megváltozott. A hat hónapi börtönbüntetést kiszabó elsőfokú ítélet indoklásában súlyosbító körülményként vették figyelembe, hogy „*tettét a vádlott mint olyan egyén követte el, aki úgy saját maga, mint szülei helyzetének jobbrafordulását éppen annak a pártnak köszönheti, amelynek vezetője Rákosi Máttyás és aki a társadalomban elfoglalt állásából és helyzetéből kifolyóan éppen ellenkezőleg, a legnagyobb elismeréssel lett volna köteles viselkedni.*” A másodfokú eljárásban viszont ugyanez a társadalmi háttér éppen arra szolgált bizonyítékkal, hogy Veszéless lövése valóban csak a fatális véletlen játéka volt a falon függő Rákosi-kép szemébe. Ennek megfelelően a másodfokú eljárás során Veszéless politikai képzettsége, társadalmi háttére, családi kötelei kitüntetett mértékben kerültek terítékre, olyannyira, hogy újonnan megidézett tanúként a vádlott mellett szólt az üzemi párttitkár is: „*hibátlanul dolgozott s politikailag is fejlődőképesnek mutatkozott!*” Mindez azzal is magyarázható, hogy Veszéless fellebbezése kiemelten hivatkozik mindezekre: „*A büntetés kiszabása tekintetében utalok arra, hogy szüleim uradalmi cselédsorban sínylődő emberek voltak, a felszabadulás után lettek emberekké. Magam a felszabadulás után napszámos, majd traktorvezető és gépállomási raktárkezelő voltam, mindent a demokráciának köszönhetek. A bűncselekményem nem volna összeegyeztethető egész életemmel és egyéniséggemmel.*” A bírósági tárgyaláson pedig pontosítva a következőket mondta: „*Apám uradalmi cseléd volt az Eszterházy uradalomban, Kistölgyfa majorban, hol most is él s 5 hold juttatott földön gazdálkodik. 5 testvérem van, ebből ketten vagyunk otthon. Egyik testvérem a Kaposvári Hírelintézet h. igazgatója. Ő is én is párttagok vagyunk. Bár én csak tagjelölt vagyok. E bányám azelőtt munkás volt.*”

Csak megjegyzésként említjük meg, hogy a rendőrségi nyomozati szakaszban, még 1951. június 2-án kiállított erkölcsi bizonyítvány jellemzése szerint, a 22 éves Veszéless „gyerekes, megdölgő, könnyelmű”. A másodfokú tárgyalás kimenetele szempontjából azonban fontosabb volt a terhelő tanúk vallomásának, azok valóságértékének megkérdőjeleződése. Ez annak fényében, hogy még a vádlott bűnösségét kimondó elsőfokú ítélet is kitér e vallomásokban tetten érhető önellentmondásokra, nem meglepő. Veszéless Ottó fellebbezésében magyarázattal is szolgált arra, hogy véleménye szerint mi állhatott a terhelő vallomások megváltozásának hátterében:

„A kihallgatott két terhelő tanú az utolsó tárgyaláson visszavonta korábban tett vallomását és egybehangzóan vallotta, hogy a léggpuska babrálás közben véletlenül sült el anélkül, hogy a képre céloztam volna. Ennek a magyarázatát abban látom, hogy ezek a tanúk az első tárgyalás után - amikor terhelően vallottak rám - tudomást szereztek arról, hogy a bíróság a közzétett indítványára elrendelte annak tisztázását, igaz-e, hogy e két tanú összebeszélte ellenem, hogy a gépállomáson történő eltávolításom végett reám terhelő vallomást fognak tenni, amiért a gépállomás vezetője ellen felszólaltam. Egyrészt attól való félelmükben, hogy ezen összebeszélésük és hamis vallomásuk kiderül, - másrészt pedig, mert időközben a gépállomás vezetőjét tényleg eltávolították, jónak látták vallomásukat visszavonni és az igazat megvallani.”

E szál a másodfokú tárgyaláson kiteljesedett, s Babi Mária és Horgany Teréz védekezésre kényszerült, majd részben egymásra vallottak. Babi - elmondása szerint - Horgany Teréz biztatására másította meg rendőrségen tett vallomását a járásbírószágon, Veszzeless kárára. De nem csak az összebeszélésre derült fény, hanem az ügygel kapcsolatban olyan, személyi vonatkozású részletek is szóba kerültek, amelyek bizonyos szempontból „természetes” jelenségei az emberi mindennapoknak, azonban éles ellentmondásban álltak a proletárdiktatúra által hirdetett elveknek, értékeknek, s főként propagandának. Így, például az, hogy a megszilárduló rendszer olyan emblemikus elemei, mint a traktorista leányok, ill. egy gépállomás vezetője, közel sem olyan makulátlan részei a munkásállam építésének. A munkájukban hanyag traktorista lányok, a feketevágással gyanúsítható gépállomás-vezető egyaránt távol állt a „kommunista embertípus” alakjától, jelezve, hogy az iváni gépállomáson tapasztalható viszonyok is messze álltak attól, hogy a „szocialista erkölcs” megszilárdulásáról beszélhetnénk. Nem beszélve arról, hogy a büntetőeljárást kiváltó cselekmény, mégiscsak a vezér, Rákosi Mátvás arcképének megcsúfolása volt. Golyó pontosan Rákosi Mátvás jobb szemébe! Egyben fricska a megkérdőjelezhetetlen tekintéllyel, ill. a személyi kultusszal szemben. Hogy ezt Veszzeless Ottó szándékosan követte-e el, vagy valóban a fatális véletlen műve, a sors különös játéka volt, nem tudhatjuk. A rendelkezésünkre álló iratokból - természetesen - ez nem állapítható meg. Mindenesetre, ha Veszzeless valóban véletlen volt, akkor tényleg fatális, szinte mesébe - vagy éppen egy cseh filmbe - illő véletlenről beszélhetünk.

Mindezek fényében is valamelyest meglepő - legalábbis napjaink emberének szemszögéből -, hogy a Rákosi-féle kemény diktatúra időszakában, egyáltalán esély nyílt arra, hogy Veszzeless felmentsék, ártatlansága bizonyítást nyerjen. Ugyan az elsőfokú ítélet bűnösnek találta őt, és egyben igazolva látta részéről a szándékos célzást Rákosi képre, ill. a Rákosi-ra vonatkozó, kifejezetten negatív konnotációjú kijelentéseket, de az így kiszabott hat hónap börtönbüntetés sem tűnik olyan súlyosnak. Nem tűnik kirívóan súlyosnak abban a tekintetben, hogy egy totalitárius rendszerről beszélünk, amelynek elsőszámú vezetőjének sérelmére elkövetett cselekményről van szó. Arról az elsőszámú vezetőről, aki elsőpró hatalmat összpontosított a kezében, s melynek mértékét már „csak” a személyi kultusz mindennapi megnyilvánulásai is kellőképp demonstrálták a hétköznapi ember számára. Veszzeless nem internálták, nem került előzetesbe sem, s az elsőfokú tárgyalás során is szabadlábban védekezhetett. A gazdaságtól ugyan elbocsátották, majd katonának vonult be - 1951. július 3. és szeptember 30. között sorkatonai kötelezettségeit teljesítette -, azt követően pedig a Vízgazdálkodásnál dolgozott, mint kubikos. Ahogy a másodfokú tárgyalás idején is. De amint a másodfokú tárgyaláson megjegyezte, ha felmentik, visszaveszik a gépállomásra: „*Ha ügyem kedvezően végződik reám, a Gépállomás visszavesz!*”

Adataink nincsenek arra vonatkozólag, hogy ez megtörtént-e? Mint amint arra vonatkozóan sincsenek, hogy a fellebbezési tárgyalás után volt-e folytatása az ügynek, akár olyképpen is, hogy Babi Mária és Horgany Teréz ellen eljárást kezdeményeztek volna hamis tanúzás miatt. Mindenesetre a büntetőeljárás irataiból is kiderül, hogy nem csak Veszzelessnek kellett távoznia a gépállomásról, hanem Horgany Teréznek, Varga Annának, s talán Babi Máriának is. Veszzeless végül felmentették, így az első fokon kirótt börtönbüntetés letöltése elmaradt. Megállapíthatjuk, hogy a fennálló viszonyok, a létező - diktatórikus - berendezkedés közepette egy kifejezetten baljóslatúnak tűnő esetet, cselekményt sikerült végül komolyabb szankciók nélkül megúsznia. Persze a munkahelyi meghurcoltatást, ill. a büntetőeljárással együtt járó tortúrát így sem sikerült elkerülnie.

Az iratok jelzete: Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára, Kapuvári Járásbírószágon iratai, Büntető ügyek 20473/1951.

Források

Rendőrségi tanúkihallgatási jegyzőkönyvek

a.

Részlet Horgany Teréznek az iváni rendőrőrsön 1951. május 24-én felvett tanúkihallgatási jegyzőkönyvből

[...]

210. §-ában foglalt figyelmeztetés után, a tanú vallomását a következőkben adja elő:

Előadni kívánom, hogy folyó hó 10-e táján a gépállomás konyhájában a délelőtti órákban bejött a konyhára Veszzeless Ottó gépállomási alkalmazott (raktáros), akinél egy légpuska volt, és azt mondta olyan célzó kedvem van, és a puskát a konyha falán elhelyezett Rákosi képre fogta, és azt mondta, hogy kilövöm ennek a vén zsidónak a szemét, és erre a puskáját elsütötte, ami a képen Rákosi elvtárs szemét ki is szakította. Amikor ez megtörtént, a gépállomás konyha-vezetőnője szólt Veszzelessnek, hogy mit csináltál, ha ezt valaki megtudja, elvisznek. Mire Veszzeless a konyha-vezetőnőnek könyörgött, hogy el nem mondja senkinek sem. Az ügyre vonatkozólag egyebet elmondani nem kíván.

A jegyzőkönyv helyesen vétetett fel, melyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

b.

Részlet Babi Máriának az iváni rendőrőrsön 1951. május 28-án felvett tanúkihallgatási jegyzőkönyvből

[...]

A Bp. 210. §-ában foglalt figyelmeztetés után, a tanú vallomását a következőkben adja elő:

Előadom, hogy május első felében, a napot pontosan megmondani nem tudom, bejött a gépállomás konyhájára Veszzeless Ottó gép.áll.alk. (raktáros), akinél egy légpuska volt, és azt a kijelentést tette, hogy milyen célzó kedvem van.

Azt nem láttam, hogy a puskával hova célzott, csak arra lettem figyelmes, amikor a falról a puska lövedéke elibém, a gyűrődéskára esett, amikor Veszzeless Ottó azt mondta, a hétszentségét, de rosszul csináltam. Határozottan állítom azt, hogy azt nem hallottam, hogy Veszzeless azt a kijelentést tette volna, hogy ennek a vén zsidónak kilövöm a szemét.

Arról is csak későbbi időben szereztem tudomást, hogy a falon fekvő Rákosi képen a Rákosi egyik szemét érte a lövedék.

Egyebet az ügyre vonatkozólag előadni nem kívánok, a jegyzőkönyv helyesen van felvéve, melyet elolvasás után h. h. aláírok.

c.

Részlet Veszzeless Ottónak az iváni rendőrőrsön 1951. június 2-án felvett tanúkihallgatási jegyzőkönyvből

[...]

Személyazonosságának megállapítása után terhelten közöltem, hogy demokráciaellenes magatartással van gyanúsítva.

[...]

Arra a kérdésre, hogy kíván-e valamit védelmére előadni, terhelten következőképp nyilatkozik:

Az ellenem tett gyanúsítást megértettem, bűnösnek nem érzem magamat.

Előadni kívánom, hogy május 10. táján, a napra pontosan nem emlékszem, a gépállomás konyhájába igyekeztem, amikor is kezemben volt egy légpuska, ami a gépállomás tulajdonát képezi. Amikor a konyhaajtóhoz közeledtem, az ajtó előtt lévő hársfán egy verebet láttam, és a puskával rálöttem.

Én azzal a tudattal, hogy a puskában lövedék nincs, bementem a konyhába és a puskát a kezemben tartva, nem a Rákosi képre fogtam, és puskával játszva a puskát csetethettem, amikor az elsült és a konyha falán elhelyezett Rákosi képen Rákosi elvtárs szemét kivítte.

Tagadom azt, hogy azt a kijelentést tettem volna, hogy milyen célzó kedvem van, és hogy ennek a vén zsidónak kilövöm a szemét.

Elismerem azt, hogy mikor a lövés megtörtént, megijedtem, azonban azt, hogy a szakácsné el ne mondja senkinek, nem mondtam.

Az ügyre vonatkozólag egyebet elmondani nem kívánok.

A jegyzőkönyv helyesen van felvéve, melyet elolvasás után helybenhagyólag aláírok.

Kapuvári Járásbírószágon tárgyalási jegyzőkönyvei

a.
Részletek a Kapuvári Járásbíróság 1951. augusztus 14-ei tárgyalási jegyzőkönyvéből

[...]

Veszéless Ottó, [...] -én született Kapuvárott, [...] és [...] szülőktől, volt iváni lakos, magyar állampolgár és anyanyelvű, nőtlen, 6 elemi végzett, Ámg. raktáros, jelenleg katona, vagyontalan, büntetve nem volt.

[...]

Vádolt nyilatkozatának lényege a következő:

Megértettem a vádat, nem érzem magam bűnösnek, mivel Rákosi Mátyás elvtárs személyével kapcsolatban sértő kifejezést nem használtam, s nem is vettem célba légpuskámmal Rákosi elvtárs arcképét. Csupán annyi történt, hogy az iváni állami gazdaság üzemi konyhája előtt lévő hársfán megláttam egy verebet, és arra akartam lőni. Ez azonban nem sikerült, mert a légpuskám csöve egy kissé szűk volt, és a golyó beenszorult. Bementem erre a konyhába, ahol jelen volt Bábí Mária és Horgany Teréz is, és próbálgattam a puskából a beenszorult golyót eltávolítani. Meghúzva a ravaszt, a puska elsült, s egészen véletlenül, minden célzás nélkül, a falon függő Rákosi Mátyás arcképébe lőttem, pontosan a szemébe.

Egyebet előadni nem kívánok. Kérdés, észrevétel nem tétetett.

[...]

Horgany Teréz [...] éves, [...] születésű, iváni lakos, Á.M.G traktoros, hajadon, érdektelen.

A vádbeli alkalom napján, a délelőtti órákban vádolt az iváni gépállomás konyhája előtt lövöldözőtt légpuskájával, majd bejött a konyhába, ahol én és Bábí Mária tartózkodtunk. Vádolt, amint bejött az ajtón, a szemben lévő falon függő Rákosi elvtárs képére célzott puskájával és a következőket mondotta: „Mégállj te vén zsidó, kilövöm a szemedet!”. Majd a lövés után, mely éppen a Rákosi elvtárs szemét érte, a lövés helyét beceruzázta, hogy senki ne vegyen észre semmit. Ezt követően a jelen lévő Bábí Mária figyelmeztette vádoltat, hogy ebből baj lesz, mire vádolt megkérte Bábí Máriát, hogy ne szóljon senkinek. Megjegyezni kívánom, hogy akkor, amikor vádolt bejött a konyhába, még nem kellett főzni, s hogy nem vagyok haragosa vádoltnak. Vádolt eleinte, mint traktoros működött a gépállomáson, később raktáros lett. Munkáját, magtartását illetően nincs ellene semmi kifogásom.

Elnök ezután szembesíti a tanút a vádlottal. A szembesítés eredményre nem vezetett. Vádolt továbbra is állítja, hogy véletlenül lőtt Rákosi Mátyás falon függő képére, úgyszintén a tanú is megmarad azon álláspontja mellett, hogy vádolt szándékosan és meggondoltan célba vette Rákosi elvtársnak a falon függő képét és a szembe lövött.

Bábí Mária, [...] éves, [...] születésű, iváni lakos, hajadon, Á.M.G. főszakácsnő, érdektelen.

Emlékezetem szerint f. évi május hóban de. 9-10 órák, éppen gyúrtam a gépállomás konyháján, mikor bejött a konyhába vádolt és elcsettentette a puskáját, a falon függő Rákosi elvtárs arcképének a szemét kilötte. A lövés előtt közvetlenül Rákosi elvtárs szűzmáriáját szidta, és azt mondotta, hogy „kilövöm a szemedet és meg kellesz döglenni”. Azt nem tudom, hogy vádolt véletlenül lőtt-e a képre, vagy célzott-e rá, mivel a gyúrással voltam elfoglalva. Rákosi Mátyás képe nem azzal az ajtóval szemben, amelyen vádolt bejött, hanem oldalt esik. Vádolt a lövés pillanatában egészen bent volt a konyhában. A gyúródeszka, ahol én dolgoztam, az ajtóval szemben van az ablak előtt. Arról nincs tudásom, hogy vádolt lövés után beceruzázta Rákosi elvtárs szemét. Ezt aznap nem is vettem észre, bár azt láttam, hogy vádolt felállt a padra, valószínű azért, hogy beceruzázza a lövés helyét. Vádolt a lövés után nagyon megijedhetett, mivel csak annyit mondott, hogy már késő. Attól félt vádolt, hogy el fogom árulni, és fel fogom jelenteni. Vádolt a lövés után nekem nem szólt afelől, hogy ne szóljak senkinek. Horgany Teréznek mondotta, hogy ne árulja el.

Tanú, miután a büntetőtanács elnöke ismételtlen figyelmeztette az igazmondás kötelességére, folytatólagosan előadja, hogy haragszik a vádlottra, mivel vádolt egy régebbi ügyből kifolyólag árulkozott az iváni gépállomás Szederkényi nevezetű volt vezetőjére és a tárgyaláson is rávallott. Ezért akar most ő is rávallani vádlottra.

Elnök ezután szembesíti a tanút a vádlottal és Horgany Teréz már kihallgatott tanúval. A szembesítés eredményére nem vezetett. Tanú és vádolt megmaradnak eredeti vallomásaik mellett. A szembesítés során Horgany Teréz tanú előadja, hogy a kérdéses Rákosi kép, Bábí Mária vallomásával ellentétben nem az ajtóval szemben van, hanem oldalt, továbbá hogy nem őt, hanem Bábí Máriát kérte meg a vádolt, hogy ne szóljon senkinek. Ő az eset megtörténtét, többek között, elmondta Varga Bellának is. Bábí Mária tanúhoz egyéb kérdés, észrevétel nem tétetett. Tanú egyebet előadni nem kíván.

b.
Részletek a Kapuvári Járásbíróság 1951. október 9-ei tárgyalási jegyzőkönyvéből

[...]

Behívatik *Horgany Teréz* tanú, aki személyi viszonyaira vonatkozóan a 2. sorszámu jegyzőkönyvben foglaltak szerint válaszol.

Eljáró bíró figyelmeztette a tanút a Bp. 210. §-ban foglaltakra, aki ezt követően a következő vallomást terjeszti elő:

A vádbeli alkalom napján, a délelőtti órákban vádolt az iváni gépállomás üzemi konyhája előtt lövöldözőtt légpuskájával, majd bejött a konyhába, ahol én és Bábí Mária szakácsnő tartózkodtunk. A konyhában álldogálva lövésre lettem figyelmes, arra azonban már nem emlékszem, hogy mondott e Rákosi elvtárs személyével kapcsolatban sértő kifejezéseket, és arra sem figyeltem, hogy vádolt célzott-e, vagy pedig véletlenül lötte-e ki Rákosi Mátyás szemét. A lövés után vádolt Bábí Máriával beszélgetett, majd eltávozott. Arra nem emlékszem és nem tudom, hogy vádolt szolt-e Bábí Máriának, hogy ne szóljon senkinek amiatt, hogy kilötte Rákosi elvtárs szemét. Nekem, határozottan emlékszem, nem említette, hogy tartam titokba[n] a dolgot, és ne szóljak senkinek. Vádolt még aznap beceruzázta Rákosi elvtárs képén a szem helyét, hogy ne vegye senki sem észre a lövést. A beceruzázás nem közvetlenül a lövés után történt meg, hanem jóval később, de még aznap.

A büntetőtanács elnöke ezután a tanú elé tárja a 2. sorszámu jegyzőkönyvbe foglalt vallomását, mellyel kapcsolatban tanú előadja, hogy az abban foglaltak nem fedik a valóságot, s a most elhangzott vallomása a helyes és az igazságnak megfelelő, s úgy történt minden, ahogyan most elmondotta, mert most már jobban emlékszik mindenre.

Ügyész kérdésére tanú előadja, hogy a kihallgatása során, a rendőrség előtt igazat mondott, s nem fenyegette meg senki sem.

Tanú egyebet előadni nem kíván. Egyéb kérdés, észrevétel nem tétetett.

[...]

Bábí Mária tanú, akinek személyi adatait a 2. sorszámu jegyzőkönyv tartalmazza, a Bp. 210. §-ában foglalt figyelmeztetés után a következőképpen vall:

A vádbeli alkalom napján éppen gyúrtam a gépállomás üzemi konyháján, amikor bejött a konyhába a vádolt és elcsettentve légpuskáját, a falon függő Rákosi elvtárs arcképének a szemét kilötte. A lövés után a vádolt azt mondotta, hogy véletlenül sült el a puskája. Azt nem tudom, hogy vádolt célzott-e, ezt én nem is láthattam, mivel háttal állva a vádoltnak, éppen gyúrtam. Arra azonban emlékszem, hogy Rákosi Mátyás személyével kapcsolatban nem mondott semmiféle sértő kifejezést. Ha mondott volna, ezt nekem hallanom kellett volna. Azt nem tudom én, hogy vádolt mikor ceruzázta be a képet. A lövés után, de később se, nem mondotta nekem azt, hogy ne szóljak ám a dolog felől senkinek. Arra már nem emlékszem, hogy Horgany Terézt megkérte, hogy tartsa titokban a dolgot. A kép az ajtóval szemben lévő falon volt, de nem teljesen szemben az ajtóval, hanem egy kissé oldalt. A büntetőtanács elnöke ezután tanú elé tárja a múlt tárgyaláson elhangzott, és a rendőrség előtt tett vallomását.

Tanú ezzel kapcsolatban előadja, hogy a múltkori tárgyaláson nagyon ideges volt és idegességében nem tudta, hogy mit mond. Előadja továbbá, hogy a rendőrség előtt tett és most elhangzott vallomása a helyes és a valóságnak megfelelő, s úgy történt minden, ahogy a rendőrség előtt vallott. Tanú ezután felmutatja általa a mai tárgyalásra elhozott kérdéses Rákosi arcképet. A bíróság megállapítja, hogy a jobb szemem kerek sérülés nyomai és folytonossági hiány látható. A beceruzázás nyomai ugyancsak jól kivehetők.

Tanú egyebet előadni nem kíván. Egyéb kérdés, észrevétel nem tétetett.

[...]

Varga Anna, [...] éves iváni születésű és lakosú, hajadon, háztartásbeli, érdektelen tanú a 210. §-ban foglalt figyelmeztetés után a következőképpen vall:

Vádlottat ismerem. A vádbeli eset után, amikor mentem az egyik nap ebédelni, Horgany Teréztől és Varga Bellától hallottam, hogy a vádlott kilőtte Rákosi elvtárs szemét. Babi Mária is mondotta ezt, azt azonban nem mondotta nekem, hogy a vádlott sértegette volna Rákosi Mátyás személyét. Megjegyezni kívánom, hogy már az eset előtt hallottam arról, hogy Horgany Teréz és Babi Mária ki akarták fújni vádlottat az állami gazdaságból, Horgany Teréz nem nagyon volt beszédes viszonyban vádlottal. Az eset után pedig azt hallottam Babi Máriától, hogy most legalább ezzel ki lehet tetetni vádlottat.

Egyebet előadni nem kívánok. Kérdés, észrevétel nem tétetett.

[...]

Varga Bella [...] éves, iváni születésű és lakosú, elvált, traktorvezető, érdektelen. Előadom, hogy nekem Horgany Teréz mondotta, hogy vádlott kilőtte Rákosi elvtárs szemét. Horgany Teréz mást nem mondott, csupán ennyit. Azt nekem nem mondotta, hogy vádlott a vádbeli alkalom napján sértegette volna Rákosi Mátyás személyét. Vádlott úgy is, mint traktoros, és úgy is, mint raktáros jó volt hozzánk, rendes, demokratikus embernek ismertük, s nem akartuk a gépállomásról kivetetni. Horgany Teréztől sem hallottam én azt, hogy mondotta volna, hogy no ez az eset egy jó alkalom arra, hogy a vádlottat kitélessék a gazdaságból.

Egyebet előadni nem kívánok. Kérdés, észrevétel nem tétetett.

Részletek a kapuvári járásbíróóság 1951. október 9-én hozott ítéletéből

[...]

Ítélet:
A szabadlábban lévő Veseless Ottó vádlott, aki 22 éves, kapuvári születésű és lakos, magyar állampolgár, ÁMG. raktáros foglalkozású, nőtlen, vagyontalan, jóvelme havi 600-700 forint, katona volt, bűnös az 1946:VII. t.c. 2. § c. pontba ütköző és aszerint minősülő izgatás büntetében.

[...]

Indoklás:

A járásbíróóság Veseless Ottó vádlott nyilatkozata, Horgany Teréz, Babi Mária, Varga Anna és Varga Bella tanúk vallomása, az iratokhoz a tárgyalás során becsatolt arcképlenyomat, mint tárgyi bizonyíték és a tárgyalás egyéb adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

Veseless Ottó vádlott, aki az iváni állami gépállomáson raktárkezelőként működött 1951. évi május hó első felében, közelebbről meg nem határozható napon légpuskával a gépállomás udvarán verebreke lövöldözött, majd a megtöltött légpuskával belépett a gépállomás konyhájába, ahol Babi Mária a gépállomás szakácsnője és Horgany Teréz tartózkodtak. Veseless Ottó a konyhába való belépése után azzal a hangos kijelentéssel, hogy „de jó célzó kedvem van”, a kezében tartott légpuskát célzásra emelve, a konyha egyik falán elhelyezett „Rákosi” arcképre célozva, még ezt a kijelentést téve, „vén zsidó, most kilövöm a szemedet” a puskát elsütötte s annak lövedéke a falon elhelyezett arcképet a szem helyén érte, majd a falról lepattanva az asztalnál foglalatokodó Babi Mária elé, a gyúróasztalra esett. A lövés után Veseless Ottó vádlott, maga is megijedvén tettétől és tartva annak következményeitől, mentegette magát a konyhában tartózkodó Babi Mária és Horgany Teréz előtt, kérdvén őket, „most mit tegyek”, majd fellépve az egyik lócára, a falon elhelyezett arcképen a lövés helyét beceruzázta, hogy így tüntesse el azon a lövés helyét.

Veseless Ottó vádlottnak a tényállásban leírt ezen cselekménye, figyelemmel arra, hogy sértő kijelentése az ország miniszterelnökének a személyére vonatkozott, aki egyben az ország építését végző párt főtitkára is, továbbá azon cselekménye, amellyel a sértő kijelentések megtételével egyidejűleg a falon elhelyezett arcképre lőtt, megvalósítja az 1946:VII. tc 2. c. pontjában meghatározott és aszerint minősülő izgatás büntetést.

[...]

A vádlott tagadásával szemben a járásbíróóság a kihallgatott Babi Mária és Horgany Teréz tanúk vallomása alapján állapította meg a tényállást, és állapította meg a vádlottnak a bűnösségét. Babi Mária és Horgany Teréz tanúk ugyan másodízben történt kihallgatásuk során már megváltoztatták vallomásaikat, és úgy adták elő a történeteket, mintha a vádlott valóban véletlenül sütötte el a konyhában a légpuskát és az valóban csak véletlenül érte a falon elhelyezett Rákosi arcképet, ellentétben első ízbeni kihallgatásukkor tett vallomásaikkal, amikor is mindkét tanú határozottan vallotta és állította azt, hogy vádlott szándékosan célozva lőtt az arcképre s tette meg ugyanakkor kijelentéseit. Minthogy pedig a tanúnak vallomásai közül a rendőri nyomozati eljárás során tett vallomásaik is az előző ízben tett vallomásaikkal egyezők és azokat erősítik meg, s mert tanúk különösebb okát nem tudták adni annak, hogy miért változtatták meg az első ízben tett vallomásaikat, a járásbíróóság a tanúk vallomásai közül az első ízben tett vallomásaikkal egyezők és azokat erősítik meg, s mert tanúk különösebb okát nem tudták adni annak, hogy miért változtatták meg az első ízben tett vallomásokat, fogadva el hitelt érdemlőknek, állapította meg az ítéleti tényállást és vádlottnak a terhére rótt bűncselekményekben való bűnösségét.

Büntethetőségét megszüntető ok nem forog fenn.

A büntetés kiszabásánál a járásbíróóság a vádlott büntetlen előéletét, mint enyhítő körülményt vette figyelembe, amivel szemben súlyosító körülményként vette figyelembe azt, hogy tettét a vádlott, mint olyan egyén követte el, aki úgy saját maga, mint szülei helyzetének jobbrafordulását éppen annak a pártnak köszönheti, amelynek vezetője Rákosi Mátyás, és aki a társadalomban elfoglalt állásából és helyzetéből kifolyóan éppen ellenkezőleg, a legnagyobb elismeréssel lett volna köteles viselkedni. Az enyhítő és súlyosító körülmények eme viszonylatában is, a cselekmény nagyfokú társadalmi veszélyessége mellett is, figyelemmel a vádlott személyében rejlő kisebb fokú társadalmi veszélyességre, a bíróság alkalmazhatónak találta vádlottal szemben az enyhítő szakasz alkalmazását, s ennek megfelelően állapította meg a rendelkező részben meghatározott szabadságvesztés-büntetést, amit mindezekkel arányosnak talált.

Veseless Ottó fellebbezése az első fokú ítélet ellen

Tisztelt Járásbíróóság!

Izgatás büntette miatt ellenem B.20743/1951. [helyesen: 20473/1951 - Cs. E.] sz. alatt indított bűnügyben bejelentett fellebbezésemet a következőkben

indoklom:

Fellebbezek bűnösségem megállapítása és a büntetés kiszabása miatt - felmentésem, illetve és büntetés enyhítése végett.

A kihallgatott két terhelő tanú az utolsó tárgyaláson visszavonta korábban tett vallomását és egybehangzóan vallotta, hogy a légpuska babrálás közben véletlenül sült el anélkül, hogy a képre céloztam volna.

Ennek a magyarázatát abban látom, hogy ezek a tanúk az első tárgyalás után - amikor terhelően vallottak rám - tudomást szereztek arról, hogy a bíróság a közbíró indítványára elrendelte annak tisztázását, igaz-e, hogy e két tanú összebeszélt ellenem, hogy a gépállomásról való eltávolításom végett reám terhelő vallomást fognak tenni, amiért a gépállomás vezetője ellen felszóltam. Egyrészt attól való félelmükben, hogy ezen összebeszélésük és hamis vallomásuk kiderül, - másrészt pedig, mert időközben a gépállomás vezetőjét tényleg eltávolították, jónak látták vallomásukat visszavonni és az igazat megvallani.

Bármilyen is volt azonban ennek oka, e két tanúnak ingadozó, és terhelő vallomásukban is egymásnak ellentmondó vallomására megnyugtató ítéletet alapítani nem lehet.

A büntetés kiszabása tekintetében utalok arra, hogy szüleim uradalmi cselédsorban sínylő emberek voltak, a felszabadulás után lettek emberekké. Magam a felszabadulás után napszámos, majd traktorvezető és gépállomási raktárkezelő voltam, mindent a demokráciának köszönhetek. A bűncselekményem nem volna összeegyeztethető egész életemmel és egyéniséggemmel.

Abban az esetben, ha várakozásom ellenére a Megyei Bíróság is bűnösnek találna, kérem a Btk. 51 §-ának alkalmazásával a legenyhébb büntetés kiszabását.

Tisztelettel:

Veseless Ottó
vádlott

Részletek a Győr-Sopron Megyei Bíróság tárgyalási jegyzőkönyveiből

a.
Részlet a Győr-Sopron Megyei bíróság 1951. december 4-ei ülésének tárgyalási jegyzőkönyvéből

[...]

Kirendelt védő perorvoslatát fenntartja.

Vádolt a tanácsvezető kérdésére előadja:

Apám uradalmi cseléd volt az Eszterházy uradalomban Kistölgyfa majorban, hol most is él, s 5 hold juttatott földön gazdálkodik. 5 testvérem van, ebből ketten vagyunk otthon. Egyik testvérem a Kaposvári Hitelintézet h[elyettes] igazgatója. Ő is, én is párttagok vagyunk. Bár én csak tagjelölt vagyok. E bátyám azelőtt munkás volt.

Én mint traktorista kerültem az Állami Gépállomásra Kapuvárott, honnan jó munkám miatt kerültem az Iváni Állami Gazdasághoz, mint raktárvezető. E minőségben többször figyelmeztettem Varga Anna és Horgany Teréz traktoristákat hanyag munkájuk miatt, s mert az anyaggal lelkiismeretlenül bántak, ezért mindketten megharagudtak reám, s mikor a Gazdaságvezető feketevágása miatt a vádlottra, Szederkényire terhelőleg vallottam az igazságnak megfelelően, ellenszenvük csak nőtt e két tanúnak ellenem. S mikor a szerencsétlen véletlen folytán a légpuska kezemben a vádbeli alkalommal elsült, Varga Bella ki is jelentette Kárpáti Iván főgépész előtt, hogy most bosszút fognak állni rajtam!

A puskával a vádbeli alkalommal az udvaron verébre löttem, de nem sült el, s a lövedék bent maradt a csőben. Ezután beléptem a konyhába, s amint a két tanúval beszélgettem, az ujjam még az elsütő billentyűn feküdt, s úgy húzogattam meg a billentyűt egymás után többször. Egyszer csak a lövedék kiszabadult, s a falba fúródott, az ott függő Rákosi képen keresztül. Véletlen volt mindez, kijelentést, izgatót, pedig egyáltalán nem tettem! Az eset után a Gazdaságtól elbocsátottak, s a nyáron katona voltam, most pedig a Vízgazdálkodásnál dolgozom, mint kubikos!

A raktárosi teendőim közé tartozott az üzemi konyha ellenőrzése is! A puska az Állami Gazdaság sportkörének tulajdona volt!!

b.
Részletek a Győr-Sopron Megyei bíróság 1951. december 18-ai ülésének tárgyalási jegyzőkönyvéből

[...]

Horgany Teréz:

Előre kell bocsátanom, hogy én nem voltam s nem is vagyok haragban a vádlottal:

A vádlott a kérdéses alkalomkor légpuskával a kezében lépett be a konyhába, miután kint az udvaron e puskával verebekre lőtt. Belépve az ajtón, a kezében lévő puska ravaszát csetegtette, mely elsült anélkül, hogy célzott volna. A kis lövedék Rákosi falon függő arcképébe vágódott, mire a vádlott ijedten megjegyezte: „Ezt nem jól tettem!” Majd eltávozott a konyhából.

Ezen alkalomkor a konyhában levő Babi Mária a konyha szakácsa volt, ki 48 éves, én 19 éves vagyok s 6 elemít végeztem, majd traktorista lettem, ma is az vagyok. Jelenleg Máriaakálnokon dolgozom a traktorállomáson!

Tanácsvezető a tanú elé tárja nyomozati vallomását, mire a tanú: Tény, hogy a rendőrségen így vallottam, de nagyon meg voltam ijedve, s azt sem tudtam, mit is mondok! Egyik leány, a rendőrségre történt indulásom előtt azt mondta, ha nem úgy vallok, mint azt tettem, be fognak zárni! S ez ijedségemet még fokozta. Hogy ki volt e személy, azt már megjegyezni nem tudom. A rendőrségen a feltett kérdésekre feleltem s válaszat írták, majd aláírás előtt az egész jegyzőkönyvet elém tárták.

Első bíróság előtt tett vallomásainak elébe tárása után: A bíróságon az eljáró bíró több esetben reám kiállt, s én, aki soha ilyen helyen nem jártam, bizony megijedtem s azt sem tudtam, mit beszélek. A mostani vallomásomat tartom fenn. Én határozottan állítom, hogy a vádlott a konyhába történt belépésekor nem mondta „De célzó kedvem van ma!” Én nem akartam, ismétlem, a vádlottat kiférni helyéről. Varga Anna már nincs a gépállomáson, alighanem Círákon lakik.

Veszeless Ottó vádlottal e tárgyalás előtt, sem máskor nem beszéltem!

Sem ő, sem más nekem nem mondta, hogy akár itt, akár a rendőrségen, vagy első bíróságon hogyan valljak! DISZ tag vagyok, öntudatos dolgozó, s így ha igaz lenne a vádlottnak tulajdonított kijelentés, azt most nyíltan megmondanám!

[...]

Kárpáti Iván [...] éves, [...] szül. [...] lakos, nő, gépállomás főgépésze, érdektelen.

Én a vádbeli időben az iváni gépállomáson együtt dolgoztam a vádlottal. Ő raktáros volt, én főgépész s egyúttal párttitkár, s jelenleg is tisztséget töltök be a pártnál, az új választás után. Pénztárosnak lettem megválasztva.

A vádlott hibátlanul dolgozott s politikailag is fejlődőképesnek mutatkozott!

A vádbeli esetenél nem voltam jelen, erről csak a történet után szereztem tudomást, mert élénk vita s tárgyalás alapját képezték a történet. Beszélték, hogy kik, bizony már nem tudom, miszerint a vádlott kijelentéseket is tett volna. Viszont a vádlott ezt előltem tagadta, s azt mondta, hogy a kérdéses délelőttön verebekre lövöldözött a gépállomás légpuskájával, s a lövedék mindig beszorult a závarzatba. Majd egy beszorult lövedékes célzás után puskával a kezében betért a konyhába. Belépve ide, a kezében lévő puskán, a billentyűt állandóan csattogtatta, s egy óvatlan pillanatban az elsült, a lövedék kiszabadult s a falon lévő Rákosi képbe fúródott. Ismételte előltem, hogy mindez véletlenül történt, nem is célzott, s lehetett látni, hogy meggondolatlan tettét nagyon bánja. Meg kell jegyezni, hogy a vádlott ezen állítását támogatni látszik azon kétségtelen tény, hogy a puska célzóműje rossz volt, ezt a vádlott is mutatta nekem, ugyanis az irányzékcsavar erről elveszett! Satuba beszorítva sem lehetett a 4 m-re elhelyezett céltárgyat eltalálni! Mind ezt ezért tudom, mert ehhez értek, ugyanis katonakoromban fegyvermester mellett dolgoztam!

Varga Anna, ki Horgany Terézzel együtt dolgozott a gépállomáson, az eset után nekem azt a kijelentést tette, hogy Veszeless a vádbeli esetenél semmi kijelentést sem tett, ezt csak reá akarják fogni, hogy kinyírják. Még azt is mondta, hogy ezt hajlandó bárhol tanúsítani. Neveket ugyan nem említett s én nem is kérdeztem. Arról nem tudok, hogy valami ellenszenv nyilvánult volna meg a vádlott ellen. Tény hogy a Szederkényi eset kapcsán a vádlott nyíltan helytelenítette az előbbi által eszközölt feketevágást, de sokan melléje is álltak, bár Szederkényi oldalán is megnyilatkoztak a dolgozók, de elenyésző kisebbségben a vádlottal szemben, illetve ennek táborával!

Horgany Teréz jó munkásnak bizonyult, hallgatag, s így nem tudtam megismerni. Babi Mária is jól dolgozik, de nagy szája van, s össze-vissza beszél. Az eset után vele is beszéltem a történetek felől érdeklődve. Azt mondta, hogy konyhai elfoglaltsága következtében, nem látott s nem hallott semmit! Hogy az eljárás során ő mégis terhelőleg vallott, csak abban látom magyarázatát, hogy a vádlott szókimondó egyénisége folytán reá megharagudhatott, s e harag vezethette vallomásában is!

Varga Anna már nincs Ivánban, nem tudom a tartózkodási helyét.

[...]

Tanácsvezető kérdésére a vádlott még előadja: Mint már az előző tárgyalás során előadtam, katona nem voltam sohasem egész az idei nyárig. 1951. július 3-án vonultam be, s szeptember 30-án szereltem le az idén. Levente 1943. évben voltam, de puskával sohasem bántam itt, ilyen kiképzést nem kaptunk.

c.
Részlet a Győr-Sopron Megyei bíróság 1952. január 8-ai ülésének tárgyalási jegyzőkönyvéből

[...]

Babi Mária:

A vádbeli alkalomkor a vádlott puskával a kezében bejött a konyhába, hol én és Horgany Teréz főztünk. A puskát kezében lóbálva ezt mondta: „Márinéni! Célzó kedvem van, rálövök a fazékra!” E fazék nem messze tőlem a tűzhelyen volt, én meg a gyűrődeshkán tészta gyúrtam. A következő pillanatokban pedig egy csettenést hallottam, s a kis lövedék a Rákosi képről lehullott az előttem levő gyűrődeshkára! Erre így szóltam a vádlottnak: „Ottó nem jól csináltad, de már késő!” A vádlott pedig szóltanul kiment a konyhából.

Tanácsvezető a tanú elé tárja a 2. sorsz.jkv-be foglalt vallomását, mire a tanú: Horgany Teréz vett reá a tárgyalás előtt akkor, hogy is valljak, mint felolvasva lett most előttem, meg akkor magam is haragudtam a Szederkényi eset miatt a vádlottra!

A második tárgyaláson azonban a járásbírósnál már úgy vallottam, mint a rendőrségen, s mint amint a valójában is történt. Magam is megbántam már helytelen tettemet! A vádlott demokráciaellenes kijelentését sem az eset alkalmával, sem máskor nem tett! Vádlottal júliusi eltávozása óta sohasem beszéltem.

Közvédlő kérdésére: Most második tárgyaláson, és a rendőrségen vallottam igazat. Ezt tartom fenn. Az eset előtt a konyhán Horgany Teréz és Varga Anna beszélte, hogy addig nem nyugszik egyik sem, míg a vádlottat ki nem fűrik. Haragudtak a vádlottra azért, mert őket hanyag munkájuk miatt több ízben a vádlott megpírongatta!

Tanácsvezető kérdésére a vádlott: A fazékre célzó kijelentést én nem tettem, eddig sem mondtam. Tanúval történt szembesítés erre eredménytelen. Tanú részére a bíróság 40,40 Ft vasúti költséget állapít meg és utalványoz.

Közvédlő kérdésére a vádlott: Azelőtt másfél évig traktoros voltam, jó munkámat még a brigád többi tagjaival egyetemben a helyi újság is hozta.

Ha ügyem kedvezően végződik reám, a Gépállomás visszavesz!

Részlet a Győr-Sopron Megyei bíróság 1952. január 8-án hozott ítéletéből

[...]

Ítélet:

A megyei bíróság az elsőbíróság ítéletét megváltoztatja; a vádlottat az ellene emelt vád alól bizonyítékok hiányában felmenti. A felmerült bűnügyi költség az államkincstárt terheli.

Indoklás:

Az elsőbíróság ítélet ellen a vádlott és védő felmentés és enyhítés végett fellebbezett.

A fellebbezési bíróság nem fogadta el az elsőbíróság által megállapított tényállást, mert iratellenes az elsőbíróságnak az a megállapítása, hogy a vádlott beismerte azt, miszerint rálőtt Rákosi Mátyás arcképére, hasonlóan iratellenes az a megállapítás, hogy Babi Mária vádlott a rendőrség előtt terhelően vallott volna a vádlottra. Éppen azért a tanúkat újból kihallgatta. Figyelemmel arra, hogy Horgany Teréz és Babi Mária tanúk 3 ízben történt kihallgatásuk során állandóan megváltoztatták vallomásukat, míg a fellebbviteli eljárás során határozottan kijelentették, hogy terhelő vallomásuk nem felel meg a valóságnak, és azt Babi Mária előadása szerint Horgany Teréz rábeszélése folytán tette meg egy ízben, továbbá, mert adatok merültek fel arra, hogy a tanúkat vádlottal, mint a konyha vezetőjével szemben táplált haragjuk is vezette vallomásuk megtételénél, továbbá, mert Kárpáti Iván tanúvallomása szerint a puska teljesen alkalmatlan célzásra és végül, mert a vádlott atyja gazdasági cseléd sorban volt a felszabadulást megelőzően és a népi demokrácia jóvoltából jutott földhöz, míg a vádlott éppen jó munkája folytán került magasabb állásba, mely körülmények egymagukban is valószínűtlenné teszik azt, hogy a vádlott a vád tárgyává tett magatartást tanúsított volna, ezért a fellebbezési bíróság nem látta megnyugtatóan bizonyítva azt, hogy a vádlott a vád tárgyává tett bűncselekményt elkövette, s mert maga az államügyész indítványozta a vádlott felmentését, ezért a fellebbezési bíróság az ítéletet megváltoztatva, a vádlottat az ellene emelt vád alól bizonyítékok hiányában felmentette.

Címkék:

[Rákosi szeme](#) ^[3]

[bírósi tárgyalás](#) ^[4]

[üzemi párttitkár](#) ^[5]

Kiadás: 10. évfolyam (2010) 4. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/golyo_rakosi_matyas_szemebe__az_ivani_gepallomason_1951ben.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/golyo_rakosi_matyas_szemebe__az_ivani_gepallomason_1951ben.html

[2] https://www.archivnet.hu/.../galeria_pop.php%3Fga_id%3D9

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/rakosi-szeme>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/birosagi-targyalas>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/uzemi-partitkar>